

MAGYARORSZÁG HIVATALOS LAPJA
2019. január 30., szerda

Tartalomjegyzék

1/2019. (I. 30.) IM rendelet	A közigazgatási bíróságokra való áthelyezéssel kapcsolatos nyilatkozatról	152
1/2019. KMJE jogegységi határozat	A Kúria jogegységi határozata	156
1/2019. KMPJE jogegységi határozat	A Kúria jogegységi határozata	161
Köf.5035/2018/3. számú határozat	A Kúria Önkormányzati Tanácsának határozata	167
1017/2019. (I. 30.) Korm. határozat	A Pécsi Sport Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság sportcélú működéséhez szükséges forrás biztosítása érdekében a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő előirányzat-átcsoportosításról	173

V. A Kormány tagjainak rendeletei

Az igazságügyi miniszter 1/2019. (I. 30.) IM rendelete a közigazgatási bíróságokra való áthelyezéssel kapcsolatos nyilatkozatról

A közigazgatási bíróságokról szóló törvény hatálybalépéséről és egyes átmeneti szabályokról szóló 2018. évi CXXXI. törvény 26. §-ában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 109. § 1. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

- 1. §** A közigazgatási bíróságokról szóló törvény hatálybalépéséről és egyes átmeneti szabályokról szóló 2018. évi CXXXI. törvény (a továbbiakban: Átmtv.) 2. § (1) bekezdése szerint nyilatkozattételre jogosult bíró a nyilatkozatát az 1. melléklet szerinti formanyomtatványon teheti meg.
- 2. §** Az Átmtv. 6. § (1) bekezdése szerint nyilatkozattételre jogosult bírósági titkár és kúriai főtanácsadó a nyilatkozatát a 2. melléklet szerinti formanyomtatványon teheti meg.
- 3. §** Az Átmtv. 7. § (1) bekezdése szerint nyilatkozattételre jogosult bírósági fogalmazó a nyilatkozatát a 3. melléklet szerinti formanyomtatványon teheti meg.
- 4. §** (1) Ha a nyilatkozat címzettje az Országos Bírósági Hivatal elnöke, a nyilatkozatot papír alapon két példányban
- közigazgatási és munkaügyi regionális kollégium bíró tagja, bírósági titkár vagy fogalmazó esetén a munkáltatói jogkört gyakorló törvényszék elnöke útján,
 - az OBH-ba beosztott bíró, valamint az Országos Bírósági Hivatal elnöke kinevezési jogkörébe tartozó vezető esetén személyesen,
 - a minisztériumba beosztott bíró esetén a miniszter útján, és
 - a Kúriára beosztott bíró esetén a Kúria elnöke útján
- kell eljuttatni a nyilatkozat címzettjéhez.
- (2) Ha a nyilatkozat címzettje a Kúria elnöke, a nyilatkozatot személyesen kell eljuttatni hozzá.
- (3) A hiánytalan nyilatkozat valamennyi eredeti példányát el kell juttatni a nyilatkozat címzettjéhez, aki egy eredeti példányt az átvétel igazolásával – személyesen vagy az (1) bekezdés a) és c)–d) pontja szerinti úton – haladéktalanul visszajuttat a nyilatkozónak.
- (4) Az (1) bekezdés a) és c)–d) pontjai szerinti esetben a nyilatkozatot a címzethez megküldő, az (1) bekezdés b) pontja és a (2) bekezdés szerinti esetben a címzett gondoskodik a nyilatkozat hiánytalan voltának és az Átmtv.-ben meghatározott feltételeknek megfelelés ellenőrzéséről, ez azonban nem akadályozhatja meg a nyilatkozat megtételét. A hiány pótlása nem eredményezheti az eredeti nyilatkozat visszavonását vagy – a nyilatkozattevőt illető választási lehetőség esetén – érdemi módosítását.
- 5. §** Ez a rendelet 2019. február 1-jén lép hatályba.
- 6. §** E rendelet 2019. június 1-jén hatályát veszti.
- 7. §** (1) Az 1. és 4. §-t, valamint az 1. mellékletet e rendelet hatályvesztését követően is alkalmazni kell a Kúria elnökének és az Országos Bírósági Hivatal elnökének az Átmtv. 3. § (1) bekezdése szerinti nyilatkozatára azzal, hogy a nyilatkozatot az igazságügyi miniszterhez kell címezni, és a nyilatkozatot ennek megfelelően kell kitölteni.
- (2) Az 1. és 4. §-t, valamint az 1. mellékletet e rendelet hatályvesztését követően is alkalmazni kell a bírónak a fizetés nélküli szabadsága lejártát követően az Átmtv. 3. § (3) bekezdése szerinti nyilatkozatára azzal, hogy a nyilatkozatot az igazságügyi miniszterhez kell címezni, és a nyilatkozatot ennek megfelelően kell kitölteni.

Dr. Trócsányi László s. k.,
igazságügyi miniszter

1. melléklet az 1/2019. (I. 30.) IM rendelethez

Bírói nyilatkozat**NYILATKOZAT**

az Országos Bírósági Hivatal elnökéhez¹

a Kúria elnökéhez

1. Alulírott
(név, születési hely, idő) mint a közigazgatási bíróságokról szóló törvény hatálybalépéséről és egyes átmeneti szabályokról szóló 2018. évi CXXXI. törvény (a továbbiakban: Átmtv.) 2. § (1) bekezdése alapján nyilatkozattételre jogosult bírósági elnök, kérem áthelyezésemet 2020. január 1-jei hatállyal az alábbiak szerint.
2. Kijelentem, hogy²
- a) a³ Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium tagja vagyok, kérem áthelyezésemet az Átmtv. 2. § (1) bekezdése alapján meghatározott közigazgatási törvényszékre.
- b) a Fővárosi Törvényszék közigazgatási és munkaügyi kollégiumának tagja vagyok, kérem áthelyezésemet a⁴ Közigazgatási Törvényszékre.
- c) a Fővárosi Törvényszék közigazgatási és munkaügyi kollégiumának – a munkáltató által igazolt⁵ – legalább két éves legfelsőbb bírósági, kúriai vagy ítéltőláblai ítélkező bírói gyakorlattal rendelkező törvényszéki bírósági tagja vagyok, kérem áthelyezésemet
 a Közigazgatási Felsőbíróságra.
 a⁶ Közigazgatási Törvényszékre.
- d) a Kúria közigazgatási és munkaügyi kollégiumának tagja vagyok, kérem áthelyezésemet
 a Közigazgatási Felsőbíróságra.
 a⁷ Közigazgatási Törvényszékre.

....., 2019. hó nap

.....
nyilatkozattételre jogosult

Igazolom, hogy a nyilatkozattevő a nyilatkozat 2. pont c) alpontjában foglalt gyakorlati idővel rendelkezik / nem rendelkezik.⁸

....., 2019. hó nap

.....
munkáltató

¹ A nyilatkozatban szereplő alternatívák közül az Átmtv. 2. § (1) bekezdésében foglaltak szerint kell a nyilatkozó választását két egymást metsző vonallal (X vagy +) megjelölni azzal, hogy a 2. pont a)–c) alpontja szerint nyilatkozó bírónak az Országos Bírósági Hivatal elnökéhez, a 2. pont d) alpontja szerint nyilatkozó bírónak a Kúria elnökéhez kell intéznie a nyilatkozatot.

² A nyilatkozatban szereplő alternatívák közül az Átmtv. 2. § (1) bekezdésében foglaltak szerint, jogállásának megfelelően, a 2. pont a)–d) alpontjai közül választva egyetlen választási lehetőséget kell megjelölni, az adott pont mellett elhelyezett két egymást metsző vonallal (X vagy +). Hiányos a nyilatkozat a választásra vonatkozó jelölés elmaradása esetén.

³ A 2. pont a) alpontja szerinti nyilatkozat hiányos, ha nem tartalmazza a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumnak a bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló 2010. évi CLXXXIV. törvény 4. melléklete szerinti megnevezését azonosítható módon. A mezőt számítógéppel, vagy kézi kitöltés esetén olvashatóan, tintával és nyomtatott nagybetűvel kell kitölteni.

⁴ A 2. pont b) alpontja szerinti nyilatkozat hiányos, ha nem tartalmazza a választott közigazgatási törvényszéknek a közigazgatási bíróságokról szóló 2018. évi CXXX. törvény 1. melléklete szerinti megnevezését azonosítható módon. A mezőt számítógéppel, vagy kézi kitöltés esetén olvashatóan, tintával és nyomtatott nagybetűvel kell kitölteni.

⁵ A munkáltató igazolásának hiányában a nyilatkozat hiányosnak minősül.

⁶ A 2. pont c) és d) alpontja szerinti nyilatkozat hiányos, ha nem tartalmazza – valamely közigazgatási törvényszék választása esetén – a választott közigazgatási törvényszéknek a közigazgatási bíróságokról szóló 2018. évi CXXX. törvény 1. melléklete szerinti megnevezését azonosítható módon. A mezőt számítógéppel, vagy kézi kitöltés esetén olvashatóan, tintával és nyomtatott nagybetűvel kell kitölteni.

⁷ A 2. pont d) alpontja szerinti nyilatkozat hiányos, ha nem tartalmazza – valamely közigazgatási törvényszék választása esetén – a választott közigazgatási törvényszéknek a közigazgatási bíróságokról szóló 2018. évi CXXX. törvény 1. melléklete szerinti megnevezését azonosítható módon. A mezőt számítógéppel, vagy kézi kitöltés esetén olvashatóan, tintával és nyomtatott nagybetűvel kell kitölteni.

⁸ A megfelelő rész aláhúzendó.

2. melléklet az 1/2019. (I. 30.) IM rendelethez

Bírósági titkár, kúriai főtanácsadó nyilatkozata**NYILATKOZAT**

az Országos Bírósági Hivatal elnökéhez⁹

a Kúria elnökéhez

1. Alulírott
(név, születési hely, idő) mint a közigazgatási bíróságokról szóló törvény hatálybalépéséről és egyes átmeneti szabályokról szóló 2018. évi CXXXI. törvény (a továbbiakban: Ámtv.) 6. § (1) bekezdése alapján nyilatkozattételre jogosult bírósági titkár kúriai főtanácsadó, kérem áthelyezésemet 2020. január 1-jei hatállyal az alábbiak szerint.
2. Kijelentem, hogy¹⁰
- a) a¹¹ Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságra beosztott bírósági titkár vagyok, kérem áthelyezésemet az Ámtv. 6. § (1) bekezdése alapján meghatározott közigazgatási törvényszékre.
- b) a Fővárosi Törvényszéki Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégiumhoz beosztott bírósági titkár vagyok, kérem áthelyezésemet az Ámtv. 6. § (1) bekezdése alapján meghatározott közigazgatási törvényszékre.
- c) a Kúria Közigazgatási és Munkaügyi Kollégiumához beosztott bírósági titkár vagyok, kérem áthelyezésemet a Közigazgatási Felsőbíróságra.
 a¹² Közigazgatási Törvényszékre.
- d) a Kúria Közigazgatási és Munkaügyi Kollégiumához beosztott főtanácsadó vagyok, kérem áthelyezésemet a Közigazgatási Felsőbíróságra.
 a¹³ Közigazgatási Törvényszékre.

....., 2019. hó nap

.....
nyilatkozattételre jogosult

⁹ A nyilatkozatban szereplő alternatívák közül az Ámtv. 6. § (1) bekezdésében foglaltak szerint kell a nyilatkozó választását két egymást metsző vonallal (X vagy +) megjelölni azzal, hogy a 2. pont a)–b) alpontja szerint nyilatkozó az Országos Bírósági Hivatal elnökéhez, a 2. pont c)–d) alpontja szerint nyilatkozó a Kúria elnökéhez kell intéznie a nyilatkozatot.

¹⁰ A nyilatkozatban szereplő alternatívák közül az Ámtv. 6. § (1) bekezdésében foglaltak szerint, jogállásának megfelelően, a 2. pont a)–d) alpontjai közül választva egyetlen választási lehetőséget kell megjelölni, az adott pont mellett elhelyezett két egymást metsző vonallal (X vagy +). Hiányos a nyilatkozat a választásra vonatkozó jelölés elmaradása esetén.

¹¹ A 2. pont a) alpontja szerinti nyilatkozat hiányos, ha nem tartalmazza a közigazgatási és munkaügyi bíróságnak a bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló 2010. évi CLXXXIV. törvény 1. melléklete szerinti megnevezését azonosítható módon. A mezőt számítógéppel, vagy kézi kitöltés esetén olvashatóan, tintával és nyomtatott nagybetűvel kell kitölteni.

¹² A 2. pont c) alpontja szerinti nyilatkozat hiányos, ha nem tartalmazza – valamely közigazgatási törvényszék választása esetén – a választott közigazgatási törvényszéknek a közigazgatási bíróságokról szóló 2018. évi CXXX. törvény 1. melléklete szerinti megnevezését azonosítható módon. A mezőt számítógéppel, vagy kézi kitöltés esetén olvashatóan, tintával és nyomtatott nagybetűvel kell kitölteni.

¹³ A 2. pont d) alpontja szerinti nyilatkozat hiányos, ha nem tartalmazza – valamely közigazgatási törvényszék választása esetén – a választott közigazgatási törvényszéknek a közigazgatási bíróságokról szóló 2018. évi CXXX. törvény 1. melléklete szerinti megnevezését azonosítható módon. A mezőt számítógéppel, vagy kézi kitöltés esetén olvashatóan, tintával és nyomtatott nagybetűvel kell kitölteni.

3. melléklet az 1/2019. (I. 30.) IM rendelethez

A bírósági fogalmazó nyilatkozata**NYILATKOZAT**

az Országos Bírósági Hivatal elnökéhez

Alulírott
 (név, születési hely, idő) mint a¹⁴
 (bíróság megjelölése) – a munkáltató által igazolt joggyakorlati idővel rendelkező¹⁵ – bírósági fogalmazója,
 a közigazgatási bíróságokról szóló törvény hatálybalépéséről és egyes átmeneti szabályokról szóló 2018. évi
 CXXXI. törvény (a továbbiakban: Átmtv.) 7. § (1) bekezdése alapján kérem áthelyezésemet 2020. január 1-jei
 hatállyal a¹⁶
 Közigazgatási Törvényszékre.

....., 2019. hó nap

.....
nyilatkozattételre jogosult

Igazolom, hogy a nyilatkozattevő az Átmtv. 7. § (1) bekezdésében meghatározott joggyakorlati idővel rendelkezik /
 nem rendelkezik.¹⁷

....., 2019. hó nap

.....
munkáltató

¹⁴ A nyilatkozat hiányos, ha nem tartalmazza a munkáltatói jogokat gyakorló törvényszéknek a bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló 2010. évi CLXXXIV. törvény 1. melléklete szerinti megnevezését azonosítható módon. A mezőt számítógéppel, vagy kézi kitöltés esetén olvashatóan, tintával és nyomtatott nagybetűvel kell kitölteni.

¹⁵ A munkáltató igazolásának hiányában a nyilatkozat hiányosnak minősül.

¹⁶ A nyilatkozat hiányos, ha nem tartalmazza az Átmtv. 2. § (1) bekezdése alapján meghatározott közigazgatási törvényszéknek a közigazgatási bíróságokról szóló 2018. évi CXXX. törvény 1. melléklete szerinti megnevezését azonosítható módon. A mezőt számítógéppel, vagy kézi kitöltés esetén olvashatóan, tintával és nyomtatott nagybetűvel kell kitölteni.

¹⁷ A megfelelő rész aláhúzandó.

VII. A Kúria határozatai

A Kúria 1/2019. KMJE jogegységi határozata

A Kúria öttagú Közigazgatási-Munkaügyi Jogegységi Tanácsa a Kúria Kfv.III. számú tanácsa által, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 32. § (1) bekezdés b) pontja alapján indítványozott jogegységi eljárásban meghozta a következő

jogegységi határozatot:

- I. Ha az ügyfél a közigazgatási eljárásban jogi képviseletet vesz igénybe, a jogi képviselő részére történő kézbesítés minősül joghatályos közlésnek. Joghatályos közlés hiányában a jogorvoslati határidők nem kezdődnek meg.
- II. Amennyiben az ügyfél tudomást szerez a határozat tartalmáról, és a keresetlevelét előterjeszti, a bíróság vizsgálhatja, hogy a joghatályos közlés elmaradása milyen módon érintette az ügyfél jogorvoslatához és tisztességes eljáráshoz való jogát, valamint a jogbiztonság követelményét.
- III. A jogegységi tanács az EBH.2009. 2109. számon közzétett határozat elvi bírósági határozatként való fenntartását megszünteti.

Indokolás

I.

A Kúria Közigazgatási-Munkaügyi Kollégiumának tanácsa a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 32. § (1) bekezdés b) pontja alapján – mivel jogkérdésben el kívánt térni a Kúria másik ítélkező tanácsának korábban elvi határozatként közzétett határozatától – jogegységi eljárás lefolytatását kezdeményezte a jogi képviselővel eljáró ügyfél részére történő kézbesítés joghatályosságának értelmezéséről.

Az indítványozó álláspontja szerint jogbizonytalanság tapasztalható annak a kérdésnek a megítélésében, hogy a jogi képviselőnek történő kézbesítés hiánya miként értékelhető, amennyiben a döntésről az ügyfél igazoltan értesül, és a jogorvoslati határidő betartásával terjeszt elő jogorvoslat kérelmet.

A bíróságok egy része úgy értékeli, hogy ilyen esetben a jogi képviselő részére történő kézbesítés hiánya nem tekinthető az ügy érdemére kiható súlyos eljárási jogszabálysértésnek, amely a határozat hatályon kívül helyezését megalapozná.

Ugyanakkor a Legfelsőbb Bíróság EBH.2009. 2109. számú elvi döntésében foglalt jogi álláspontja szerint, amennyiben az ügyfél a közigazgatási eljárás során jogi képviselővel jár el, úgy az eljárásba a jogi képviselő bevonása kötelező. Ebből következően a jogi képviselőnek történő kézbesítés elmaradása esetén a határozat csak akkor joghatályos, ha annak kézbesítése/közlése a jogi képviselő részére történik meg. Az elmaradt szabályszerű kézbesítés folytán nem jogerős határozat ellen nem lehet pert indítani, a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül el kell utasítani (a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény szóhasználatában vissza kell utasítani), megindult per esetén pedig a pert meg kell szüntetni.

Az indítványozó azzal érvelt, hogy a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) vonatkozó rendelkezéseinek [40. § (1) és (7) bekezdés] nyelvtani, rendszertani és logikai értelmezéséből nem következik, hogy a jogi képviselővel eljáró ügyfelek részére történő kézbesítés csak akkor joghatályos, ha az a jogi képviselő részére történik. Megítélése szerint ilyen generális elvi tétel a háttér anyagi jogviszony vizsgálata nélkül nem mondható ki, nem vonható le minden esetben az a következtetés, hogy az ügyfél eljárási jogosultságai csorbát szenvednek, erre csakis akkor kerülhet sor, ha a konkrét ügyben ez egyértelműen megtörténik. Ennek okán – figyelemmel az elvi döntés meghozatala óta eltelt hosszabb időre és hivatkozott eljárási rendelkezések eltérő hatósági és bírósági értelmezésére – szükségesnek tartotta az indítványozó az EBH-ban foglalt jogi álláspont „finomítását”. Az indítványozó végül utalt arra, hogy az általános közigazgatási

rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) a jogi képviselő részére történő közlésre vonatkozó szabályozást egyáltalán nem tartalmaz, így a hasonló tárgyú ügyben indult közigazgatási per során kizárólag az ügyfél részére történő közlés szabályszerűsége, időpontja vizsgálendő.

Az indítványban megfogalmazott jogkérdések a következők:

- a jogi képviselővel rendelkező ügyfél részére történő határozatközlés joghatályosnak tekinthető-e, annak megtörténtekor törvényesen megnyílnak-e a jogorvoslati határidők,
- az ezen határidőn belül benyújtott jogorvoslati kérelem (kereset, felülvizsgálati kérelem) elbírálása során a jogi képviselő részére történő közlés hiánya miként értékelhető.

II.

A legfőbb ügyész a jogegységi indítványra tett nyilatkozatában a Ket. 78. § (1) bekezdésére, valamint a Ket. 40. § (1) és (7) bekezdésére hivatkozva kifejtette, hogy a határozat akkor kézbesíthető csak az ügyfél képviselője helyett, közvetlenül magának az ügyfélnek, ha az ügyfél azt kifejezetten kéri. A határozat közléséhez az ügyféli jogok és kötelezettségek vonatkozásban számos jogkövetkezmény fűződik, így például a közlés nélkülözhetetlen előfeltétele a határozat jogerőre emelkedésének, végrehajthatóvá válásának és a jogorvoslati határidők megnyílásának. Ebből következően a kézbesítésre irányadó előírások megsértése az ügy érdemére kiható súlyos eljárási szabályszegésnek minősül.

A legfőbb ügyész nyilatkozatában hivatkozott az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében rögzített jogállamiságra, a XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslati jogra és a 25. cikk (3) bekezdésében foglaltakra, mely szerint a közigazgatási bíróságok döntenek a közigazgatási jogvitákban. Álláspontja szerint a kézbesítési szabályok megszegése alaptörvény-ellenességet is eredményez, „kiüresíti az ügyfél jogorvoslati jogát”, ugyanis szabályszerű kézbesítés hiányában nincs olyan hatósági döntés, amelyhez jogkövetkezmények fűződhetnének, a határozat nem emelkedhet jogerőre, ennek hiányában pedig a Ket. 109. §-a alapján kizárt a perindítás. A bíróságok ilyen esetben nem tudják elvégezni a közigazgatási döntés törvényességének érdemi kontrollját, holott a hivatkozott alaptörvényi előírások együttes értelmezéséből ez az alkotmányos követelmény fakad.

A legfőbb ügyész nyilatkozatában megjegyezte, hogy az Ákr. 13. § (6) bekezdése – mely kimondja, hogy ha az ügyfélnek képviselője van, és az ügyfél eltérően nem rendelkezik, az iratokat a hatóság, a személyes megjelenésre szóló idézés kivételével, a képviselő számára küldi meg – tartalmilag megegyezik a Ket. 40. § (7) bekezdésében foglaltakkal, tehát az Ákr. alapján lefolytatott hasonló tárgyú ügyekben, a jogi képviselőnek történő kézbesítés elmaradásával összefüggésben ugyanazok a jogértelmezési kérdéseket vetődnek fel, mint a Ket. felhívott rendelkezései kapcsán.

A legfőbb ügyész álláspontja szerint, ha a jogi képviselővel eljáró ügyfél esetében a határozat jogi képviselőnek történő kézbesítése elmarad, akkor ez minden további vizsgálat nélkül az ügy érdemére kiható súlyos eljárási szabálysértést jelent, kivéve, ha az ügyfél kifejezetten kérte, hogy a határozatot ne a jogi képviselő, hanem az ő részére kézbesítsék. A hatóságnak a kézbesítési szabályok előzők szerinti megszegéséből eredő alaptörvény-ellenességet is eredményező jogellenes eljárása nem orvosolható a kézbesítés joghatályosnak elismerésével arra tekintettel, hogy az ügyfél vagy képviselője a hatósági döntés ellen jogorvoslattal élt, és az ügyfél jogai nem csorbultak. Ez már meghaladná a jogértelmezés kereteit.

III.

A jogegységi tanács az indítványozó által feltett kérdésben az alábbiak szerint foglalt állást.

A Ket. 40. § (1) bekezdésének értelmében, ha törvény nem írja elő az ügyfél személyes eljárását, helyette törvényes képviselője vagy törvényes képviselője által meghatalmazott személy jár el, továbbá az ügyfél és képviselője együtt is eljárhat. Az ellenérdekű ügyfelek képviseletét nem láthatja el ugyanaz a személy.

A képviselő jogosult az ügyfél nevében eljárni, és a meghatalmazás keretei között az őt megillető jogait gyakorolni, jogosult és köteles a kötelezettségeit helyette, az ő nevében teljesíteni. Kiemelendő, hogy a képviseleti megbízás révén a hatóság és az ügyfél közti eljárásjogi jogviszony mellé létrejön egyrészt egy belső (polgári jogi megbízási) jogviszony a képviselő és a képviselt személy között, másrészt a meghatalmazás folytán egy külső (közigazgatási eljárásjogi) jogviszony a hatóság és a képviselő között. Ennek a külső jogviszonynak az egyes aspektusait rendezi a Ket. 40. §-a.

A Ket. 40. § (7) bekezdése kimondja, hogy ha az ügyfélnek képviselője van, az iratokat a hatóság a képviselő részére küldi meg; a személyes megjelenésre szóló idézés kézbesítése azonban a megidézett részére történik

képviselőjének egyidejű értesítésével. Az eljárási képességgel rendelkező ügyfél kérheti, hogy a hatóság akkor is a számára kézbesítse az iratokat, ha az ügyben képviselője van.

Az indítványban hivatkozott EBH.2009. 2109. számú elvi döntés értelmében, amennyiben az ügyfél jogi képviselővel jár el, és nem kéri az iratok saját részére történő kézbesítését, a határozat csakis akkor joghatályos, ha azt a jogi képviselővel közölték. Az EBH a közlési szabályok megszegését úgy minősítette, hogy a közigazgatási határozatnak csakis az ügyféllel történő nem joghatályos közlésével a jogorvoslati határidők nem nyílnak meg. Az EBH szerint ugyanis szabályszerű kézbesítés hiányában a határozathoz fűződő jogkövetkezmények nem állnak be, így nincs olyan közigazgatási határozat, amelynek bírósági felülvizsgálatára lehetőség lenne. Az EBH értelmében az I. fokú bíróságnak a pergátló akadály következtében a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül kellett volna elutasítani, illetve a pert megszüntetni a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 130. § (1) bekezdés b) pontja, illetve a 157. § a) pontja alapján.

A jogegységi tanács által vizsgálandó első kérdés tehát, hogy a képviselő útján eljáró ügyfél esetén joghatályos-e a kézbesítés akkor, ha a határozat kézbesítése nem a képviselő, hanem közvetlenül az ügyfél számára történik.

A Ket. 1. § (1) bekezdése szerint a közigazgatási hatóság az eljárása során köteles megtartani és másokkal is megtartatni a jogszabályok rendelkezéseit. A Ket. 40. § (7) bekezdése egyértelműen rögzíti, hogy amennyiben az ügyfélnek van képviselője, akkor neki kell kézbesíteni az iratokat, csak az ügyfél kérésére lehet eltérni ettől a szabálytól: a határozat akkor kézbesíthető az ügyfél képviselője helyett az ügyfél számára, ha azt az ügyfél kifejezetten kéri. A képviselet jogintézményének lényege, hogy a képviselő az ügyfél helyett és annak nevében való eljárásra kapott felhatalmazást. Ezt a felhatalmazást – éppen az ügyfél érdekében – csak maga az ügyfél „korlátozhatja”, azzal, hogy a fentiek szerint kéri a határozat saját részére történő kézbesítését.

A határozat közléséhez mind az eljárás menete, mind az ügyféli jogok és kötelezettségek szempontjából lényeges jogkövetkezmények fűződnek. A hatóság számos esetben tévesen az ügyfél számára kézbesíti a határozatát a meghatalmazott képviselő helyett, ami pedig a közlés hiányát eredményezi, és így azt, hogy a határozat nem képes joghatást kiváltani. A jogszerű közlés előtt a jogorvoslati kérelem benyújtására nyitva álló határidő sem kezdődhet el. A Legfelsőbb Bíróság számos esetben kimondta, hogy nem jogerős az a határozat, amely szabályszerűen nem lett minden ügyfél számára kézbesítve [Legf. Bír. Kfv.II.27.658/1997/4.; Kf.III.28.998/1999/9.; Kfv.III.38.087/2000/7.]. A keresetindítási és a fellebbezési határidő szempontjából is fontos tehát a kézbesítés, hiszen a szabályszerű kézbesítés időpontjától kell számítani a jogorvoslati kérelem benyújtására nyitva álló határidőt. Amennyiben a félnek meghatalmazott jogi képviselője van, a jogorvoslatra nyitva álló határidőt a jogi képviselővel való szabályos határozati közlés időpontjától kell számítani [Legf. Bír. Kpkf.II.27.813/1999.; Föv. Ít. 2.Kf.27.326/2011/2.].

A hivatkozott rendelkezésekhez kapcsolódó bírói gyakorlatot áttekintve az állapítható meg, hogy a szabálytalan kézbesítés jogkövetkezményének megítélése egységesnek mondható a jogorvoslati határidő megtartottsága kérdésének vizsgálata során. Nemcsak az indítványban hivatkozott EBH, hanem más kúriai döntések [Kfv.III.37.318/2016/6, Kfv.35.731/2015/7. KGD2016. 22.] is azt a töretlen gyakorlatot követik, hogy a határozat szabálytalan kézbesítése miatt az ügyfél jogorvoslati jogától nem fosztható meg, amennyiben azzal határidőben nem tud élni. Az elkésettség jogkövetkezményeit nem lehet a félre hátrányosan alkalmazni, mivel szabályszerű kézbesítés hiányában nem nyílt meg a keresetindítási határidő, így a felperes a keresetlevél benyújtásával nem eshetett késedelembe. Amennyiben szabályszerű kézbesítés hiányában a keresetlevél benyújtása mégis megtörtént, az eljáró bíróságnak meg kell nyilatkoznia a felperes jogi képviselőjét arról, hogy mikor értesült az alperes határozatának kézbesítéséről, azt részére mikor adta át ügyfele. E nyilatkozat tartalmához képest tud állást foglalni a bíróság a keresetindítási határidő megtartottságáról. [Föv. Ít. 3.Kf.27.330/2007/2.] Mindez azt jelenti, hogy a határozatról való tudomásszerzéstől ilyen esetekben már nem lehet eltekinteni, még akkor sem, ha a közlés nem volt szabályszerű, azzal ugyanis elkezdődik a jogorvoslati határidő. Szükséges ugyanakkor rögzíteni, hogy a hatóság mulasztásának, a nem jogi képviselőnek történő kézbesítésnek automatikusan van egy a hatóságra nézve hátrányos következménye: az ügyfél jogi képviselője maga tehet nyilatkozatot a határozat részére történő átadásáról, mely hivatkozást az ellenkező bizonyításáig el kell fogadni, és amely hivatkozás a keresetlevél benyújtási határideje esetleges elmulasztására vonatkozó igazolási kérelem alapjául szolgálhat. A fél a nem joghatályos közlés hátrányos jogkövetkezményei – mint amilyen az elkésettség – alól az igazolási kérelem benyújtásával mentesülhet.

A bírói gyakorlatban már megjelenő érvelés szerint a jogerős határozatok megváltoztathatatlanságához fűződő alkotmányos érdek és a jogorvoslati határozat jog gyakorolhatósága olyan módon egyeztethető össze, hogy vizsgálni kell az ügyfél tudomásszerzésének időpontját, amennyiben az ügyfél számára az elsőfokú határozatot nem szabályszerűen kézbesítették, de jelentős idő elteltével azt fellebbezéssel támadja meg. A Ket. 6. § (1) bekezdéséből fakadó jóhiszemű eljárási kötelezettség miatt a nem értesített ügyfeleket, amennyiben az értesítés

elmaradása ellenére tudomást szereznek a határozatról, kötelesek a törvényben meghatározott határidőn belül igazolási kérelemmel élni, a határozat ellen fellebbezést előterjeszteni, vagy kérni a határozat kézbesítését, és azt követően élni a fellebbezési jogával. Ez az eljárás a bírósági jogorvoslati eljárásban is követendő kell, hogy legyen, ellenben előállhatna az a nem kívánatos, a Kp. hatálybalépése óta az eljárás objektív jogvédelmi funkciójával össze nem egyeztethető helyzet, hogy a határozatot az arról tudomást szerzett ügyfél korlátlan idő elteltével is megtámadhatná a nem joghatályos közlésre hivatkozással. Ez egy több ügyfeles eljárásban különös jogsérelemmel járna azon ügyfelekre nézve, akik a jogerős (Ákr. szóhasználatában végleges) határozatban bízva szereztek jogosultságokat [például építési ügyben az évekig jogerősnek (véglegesnek) hitt építési engedély másodfokú vagy bírósági megsemmisítése esetén az építkező bontásra vagy fennmaradási engedély kérelmezésre lenne kötelezhető]].

A jogegységi tanács által vizsgálandó második kérdés, hogy a nem szabályszerű kézbesítés miatt a közlés hiánya miként értékelhető, ha a határozatot nem a képviselő, hanem az ügyfél részére kézbesítették, és az ügyfél törvényes határidőn belül jogorvoslattal él a határozat ellen.

A Kúria jogegységi tanácsa úgy ítélte meg, hogy a joghatályos közlés hiánya miatt önmagában a határidőben benyújtott jogorvoslati kérelem érdemi elbírálása – egyéb ügyféli jogsérelem vizsgálata mellett – nem tagadható meg.

Alapvetés, hogy a közigazgatási eljárás célja a megalapozott döntés meghozatala, melynek során az ügyfél jogai teljeskörűen érvényesülnek. Az Alaptörvényben és nemzetközi dokumentumokban nevesített eljárási alapelvek mind a bírósági, mind a közigazgatási (hatósági) eljárásban irányadók. A tisztességes eljárás követelménye az Alkotmánybíróság álláspontja szerint olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes. [6/1998. (III. 11.) AB határozat]

A tisztességes eljáráshoz való jog magába foglalja a bírósághoz fordulás jogát is, amelynek szervezeti oldala – a szintén az Alaptörvény által deklarált – az igazságszolgáltatás bírói monopóliumának elve. E két elv összefüggéseit mint a jogosultság alanyi és szervezeti oldalát, az Alkotmánybíróság is vizsgálta. A szervezeti oldal az egyén oldaláról jelentkezik, amely azonban az Alaptörvény alapján korlátozható az eljárási törvények által a szükségességi-arányossági teszt alapján. Ilyen korlátozást jelentenek az eljárási jogszabályokban található perakadályok vagy bírósági felülvizsgálat kizárása. [71/2002. (XII. 17.) AB határozat]

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jog az Alkotmánybíróság értelmezésében az érdemi határozatok tekintetében a más szervhez, vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetősége. [5/1992. (I. 23.) AB határozat] „Az Alaptörvény megköveteli, hogy a jogorvoslati jog nyújtotta jogvédelem hatékony legyen, vagyis ténylegesen érvényesüljön és képes legyen a döntés által okozott sérelem orvoslására. A jogorvoslat jogának hatékony érvényesülését számos tényező befolyásolhatja, így többek között a felülbírálati lehetőség terjedelme, a jogorvoslat elintézésére meghatározott határidő, vagy a sérelmezett határozat kézbesítésének szabályai és megismerhetőségének tényleges lehetősége” [22/2013. (VII. 19.) AB határozat]. Minden jogorvoslat lényegi, immanens eleme továbbá a jogorvoslás lehetősége, vagyis a jogorvoslat fogalmilag és szubsztanciálisan tartalmazza a jogsérelem orvosolhatóságát. Nem következik mindebből, hogy a jogorvoslatot elbíráló szervnek a kérelemnek minden körülmények között helyt kell adnia, az azonban feltétlenül, hogy az eljárási szabályok által meghatározott keretek között a jogorvoslati eljárást lefolytassák, és a jogorvoslati kérelemben írtakat a jogszabályban foglaltak szerint érdemben megvizsgálják. [9/2017. (IV. 18.) AB határozat]

Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény releváns rendelkezéseit értelmező fent hivatkozott határozataiból – a jogegységi tanács által vizsgált jogkérdésre vonatkozóan – az alábbi következtetések vonhatók le.

Az indítványozó által felhozott konkrét esetben az ügyfél jogorvoslati lehetősége nyitva állt, a hatóság határozatával szemben fellebbezett, a másodfokú jogerős határozatot pedig a bíróság közigazgatási perben felülvizsgálta. Ezzel az Alaptörvényben foglalt jogorvoslathoz való alapjog alkotmányosan védett tartalma teljesült. (Emellett a felülvizsgálati kérelem is biztosítva volt a számára.) Ebből következően nem sérült az ügyfél jogorvoslathoz való joga.

Ugyanígy nem sérült a tisztességes eljárás követelménye sem, sőt az e követelményt magába foglaló bírósághoz fordulás joga, és ennek szervezeti oldalát jelentő, az igazságszolgáltatás bírói monopóliumának elve sem, hiszen az ügyfél az érdemi döntésről értesült, ez ellen bírósághoz fordulhatott, amely érdemben elbírálta keresetét. A konkrét esetben éppen akkor sérült volna ez utóbbi két elv, és így a tisztességes eljáráshoz való jog, ha a bíróság az ügyfél keresetét – a kézbesítés joghatályosságának hiányára tekintettel – érdemben nem vizsgálta volna. E körben különösen figyelemmel kell lenni arra a jogbiztonságból eredő követelményre, hogy a határozat

szabályszerű kézbesítésének kikényszerítésére, illetve a megtámadni kívánt, de szabályszerűen nem közölt, míg más ügyfelek vonatkozásában szabályosan közölt jogerős (végleges), így akár joghatást is kiváltó határozatra felvezetett jogerősítő záradék törlésére nézve nincsenek hatékony jogorvoslati eljárési eszközök az alaphatározattal szembeni – törvény által megengedett fellebbezés –, illetve az alaphatározattal szembeni közigazgatási peren kívül. Ezért a nem szabályszerű kézbesítésnek nem lehet az a jogkövetkezménye, hogy az ügyfél jogorvoslati joga sérüljön.

Az AB határozatokból az is kitűnik, hogy a tisztességes eljárás követelményének érvényesülését az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Az ügyféli jogok érvényesülése olyan, a Ket. alapelveinek körében [1. § (2)–(3) bekezdés] rögzített fontos kérdés, melyek csorbulása az eljárás érdemére kiható, lényeges szabályszegést jelent. Az a tény, hogy az ügyfél olyan helyzetben van, hogy jogorvoslati jogát gyakorolni tudja, még nem jelenti azt, hogy ügyféli jogai maradéktalanul érvényesülnek, sem azt, hogy a hatóság a Ket. 40. § (7) bekezdését figyelem kívül hagyhatja, és a külső jogviszonyban jogkövetkezmény nélkül mellőzheti a képviselő bevonását az eljárásba. Éppen ezért gondos mérlegelést igényel a bíróság részéről, hogy a joghatályos közlés elmaradása milyen módon érintette az ügyfél jogorvoslathoz való jogát, a jogi képviselet figyelmen kívül hagyásával végzett egyes eljárási cselekmények miként hatottak ki az ügy érdemére. Az ügyfél tisztességes eljáráshoz való joga, valamint a hatékony jogvédelmét elősegíteni hivatott, Ket. szerinti ügyféli jogosultságok és a jogbiztonság követelménye sérültek-e oly mértékben, hogy az csak a közigazgatási eljárás megismétlésével orvosolható. A hatóság által elkövetett eljárási szabálysértések jogkövetkezményeinek levonása a jogorvoslati eljárásokban tehát minden esetben a jogalkalmazókra háruló jogértelmezési kérdés.

Az Ákr. 13. § (6) bekezdése szerint, ha az ügyfélnek képviselője van, és az ügyfél eltérően nem rendelkezik, az iratokat a hatóság – a személyes megjelenésre szóló idézés kivételével – a képviselő részére küldi meg. Ez a szabály tartalmilag megegyezik a Ket. 40. § (7) bekezdése rendelkezésével. Ebből következően az Ákr. alapján lefolytatott eljárásokban, a jogi képviselőnek történő kézbesítés elmaradása esetére – a kézbesítési szabályok változásának függvényében – a jogegységi tanács jelen határozatában foglaltak irányadóak.

IV.

A jogegységi tanács álláspontja az, hogy a jogi képviselővel való eljárásban az ügyfél részére történő kézbesítéshez fő szabály szerint joghatály nem fűződik, a jogorvoslati határidő nem nyílik meg, csak akkor, ha az ügyfél a határozat tartalmáról a nem szabályos kézbesítés révén vagy egyéb módon tudomást szerez. Ilyen esetben is biztosítani kell a jogorvoslati joggal élő ügyfél garanciális jogainak védelmét, ezért a bíróság mindig a konkrét tényállás függvényében vizsgálhatja, hogy a joghatályos közlés elmaradása és a jogi képviselő mellőzése a közigazgatási eljárásban, mint megvalósult eljárási jogsértés, milyen módon hatott ki az ügy érdemére, érintette-e az ügyfél jogorvoslathoz és tisztességes eljáráshoz való jogát, valamint a jogbiztonság követelményét.

A jogegységi tanács a fentiekben kialakított álláspontja következtében az EBH2009. 2109. számon közzétett határozatot elvi bírósági határozatként nem tartja fenn.

A kifejtett indokok alapján a jogegységi tanács a bírósági jogalkalmazás egységének és továbbfejlesztése biztosítása érdekében a rendelkező részben foglaltak szerint határozott [Bsz. 40. § (2) bekezdése].

Határozatát a Bsz. 42. § (1) bekezdésének megfelelően a Magyar Közlönyben, a központi honlapon és a Kúria honlapján közzéteszi.

Budapest, 2019. január 14.

Dr. Kalas Tibor s. k.,
a jogegységi tanács elnöke

Dr. Dobó Viola s. k.,
előadó bíró

Dr. Sperka Kálmán s. k.,
bíró

Dr. Kurucz Krisztina s. k.,
bíró

Dr. Mudráné Dr. Láng Erzsébet s. k.,
bíró

1/2019. KMPJE jogegységi határozat

A Kúria Közigazgatási-Munkaügyi-Polgári Jogegységi Tanácsa (a továbbiakban: JT) a Kúria Közigazgatási-Munkaügyi Kollégiumának vezetője által indítványozott, a közigazgatási határozatok semmisségével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló jogegységi eljárásban meghozta a következő

jogegységi határozatot:

1. A közigazgatási döntés semmisségét a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 121. § (1) bekezdésében, valamint külön törvényben meghatározott semmisségi okok alapozzák meg. A semmisségi okok köre jogértelmezéssel nem bővíthető.
2. A közigazgatási döntés kiadmányozójának aláírásával kapcsolatos hiba vagy hiányosság önmagában semmisséget nem eredményez, hanem eljárási jogszabálysértésnek minősül.
3. A Kúria felülvizsgálati eljárásban a közigazgatási döntés semmisségének a megállapítására hivatalból bizonyítást nem folytat le, a közigazgatási döntés nyilvánvaló semmisségét azonban hivatalból észlelheti. Nyilvánvalóan semmis a közigazgatási hatóság döntése, ha annak megállapításához külön bizonyításra nincs szükség.
4. A közigazgatási perben eljáró bíróság az elsőfokú hatósági döntés semmissége esetén a másodfokú hatósági döntést hatályon kívül helyezi és az elsőfokú döntést megsemmisíti.

Indokolás

I.

I.1. A Kúria Közigazgatási-Munkaügyi Kollégiumának vezetője (a továbbiakban: indítványozó) a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 32. § (1) bekezdés a) pontja, illetve 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján – az egységes ítélezési gyakorlat biztosítása érdekében – jogegységi eljárás lefolytatását indítványozta a közigazgatási határozatok semmisségével kapcsolatos egyes kérdések tárgyában.

Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria és az elsőfokú bíróságok gyakorlata nem egységes a tekintetben, hogy melyek azok a körülmények, amelyek megalapozhatják a közigazgatási határozatok semmisségét. Nem egyértelműek a nyilvánvaló semmisség esetei; illetve az, hogy a semmisségi okok közé tartoznak-e a formai követelményekkel (a kiadmányozással, a határozatok aláírásával, az aláírások olvashatóságával) kapcsolatos hiányosságok. A kúriai határozatok ellentmondásossága folytán megválaszolendő az is, hogy csupán a másodfokú közigazgatási határozatok semmissége vizsgálható vagy az elsőfokú döntéseké is. Kérdésként merül fel továbbá, hogy a felülvizsgálati eljárásban vizsgálható-e hivatalból a közigazgatási határozat semmissége.

I.2. Az indítványozó megállapította, hogy a Kúria gyakorlata egységes ugyan abban, hogy a kiadmányozási hiba jogszabálysértésnek minősül, de eltérő döntések születtek abban a tekintetben, hogy e jogszabálysértés hatáskörrel kapcsolatos probléma is egyben, és így hivatalból vizsgálandó semmisséghez vezet-e. Kérdés az is, hogy a keresetlevélben hivatkozott eljárási szabálytalanságot a bíróság vizsgálhatja-e a tekintetben, hogy a kiadmányozásra jogosult helyett ki járhatott el, és tőle származik-e az aláírás.

Megjegyezte, hogy a nyilvánvaló, vagyis a különösebb vizsgálat nélkül megállapítható semmisség eseteit egyértelműen el lehet és el is kell különíteni a semmisség egyéb okaitól, aminek az is eljárásjogi következménye, hogy az ilyen típusú semmisség megállapításához külön vizsgálatra, ezen belül bizonyításra nincs szükség.

Kifejtette, hogy a Kúria egyes határozataiban elvi szinten szigorúan megkülönböztette a hatáskört a kiadmányozástól, illetve következetesen rögzítette, hogy a kiadmányozási jogkör delegálása nem azonos a hatáskör átruházásával, az nem foglalja magában a hatáskör gyakorlóját megillető döntési jogosultság átruházását is.

A Kúria esetenként arra a megállapításra jutott, hogy a határozat aláírásának olvashatatlansága nem hivatalból figyelembe veendő, és semmisséget nem eredményező szabálytalanság.

Más döntéseiben viszont a Kúria arra a következtetésre jutott, hogy a kiadmányozás hibája a Ket. 121. § (1) bekezdés b) pontja alapján a közigazgatási határozat semmisségéhez vezet. Úgy foglalt állást, hogy bár a hatáskör gyakorlása és a kiadmányozás nem azonos eljárási jogintézmények, azonban a kettő összefüggésben áll egymással oly módon, hogy a nem jogszerűen átengedett kiadmányozás felveti a hatáskör átruházását, vagy a hatáskör elvonását, amelyet a Ket. tilalmaz. Kiadmányozási jog gyakorlása esetén a határozatból ki kell derülnie annak, hogy a kiadmányozó a hatáskörrel feljogosított személy nevében, az ő megbízásából járt el. A kiadmányozás akkor jogszerű, ha a határozat tartalmazza a kiadmányozással szemben támasztott törvényi követelményeket. Ennek hiányát nem pótolhatja az alperes belső szabályzata.

Ugyancsak a semmisséget mondta ki a Kúria több olyan esetben, amikor a hatáskör gyakorlója helyett – olvashatatlan aláírása miatt – beazonosíthatatlan személy írta alá a határozatot, mert kérdésessé tette, hogy az adott személy a hatáskört vagy csak a kiadmányozás jogát gyakorolta.

Akkor pedig, amikor a határozat gépirással tartalmazta a hatáskör gyakorlójának a nevét, de a kézzel írott névaláírás – nyilvánvalóan és az alperes által sem vitatottan – nem e személytől származott, a Kúria leszögezte, hogy nem állapítható meg az aláíró személye, hivatali beosztása, továbbá, hogy volt-e neki jogosultsága aláírásra, kiadmányozásra, így az sem, hogy a kiadmányozást a hatáskörrel rendelkező személy nevében és megbízásából jogszerűen gyakorolta-e. Mindezért nem állapítható meg a Ket. 19. §-ában előírt hatásköri, kiadmányozási rendelkezések megtartottsága, így a határozat semmis.

I.3. Az indítványozó szerint nem egyértelmű a felülvizsgálati bíróság feladata a semmisséggel kapcsolatban sem.

A Kúria egyes döntései szerint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 275. § (2) bekezdéséből – mivel a felülvizsgálati kérelemhez kötöttség elvét áttörő kivételek között a semmisség nem szerepel – szövegszerűen az következik, hogy a semmisség a felülvizsgálati eljárásban hivatalból nem vizsgálható. Más döntéseiben ezzel ellentétes álláspontra helyezkedett, és a semmisség hivatalbóli vizsgálatát a felülvizsgálati eljárásban is megengedhetőnek, sőt szükségesnek ítélte még olyankor is, amikor a felperes a felülvizsgálati kérelmében nem hivatkozott erre.

I.4. Az indítványozó megállapította továbbá, hogy a kúriai gyakorlat nem egyértelmű abban sem, hogy releváns kérdés-e az elsőfokú határozat semmissége akkor, ha a másodfokú határozat hatáskörben meghozottnak minősül. Az egyik nézet szerint mivel a semmis határozat olyan, mintha azt meg sem hozták volna, ezért a nem létező határozatot nem lehet helybenhagyni, megváltoztatni, hatályon kívül helyezni. A másik nézet szerint a bíróság nem az elsőfokú, hanem az alperesi határozatot vizsgálja felül, ezen kívül a másodfokú hatóság teljes körű felülvizsgálatot végez, a döntést teljes körűen átveheti az elsőfokú hatóságtól, így, ha megváltoztató döntést hoz, akkor már nem releváns az elsőfokú határozat semmissége.

I.5. Mindezek alapján indítványozta, hogy a JT az alábbi kérdésekben foglaljon állást:

1. Mely körülmények alapozhatják meg a közigazgatási határozatok semmisségét, s ezen belül melyek a nyilvánvaló semmisség esetei?
2. Hogyan értékelhető az aláírás hibájából eredő jogszabálysértés?
3. A felülvizsgálati eljárásban vizsgálható-e hivatalból a közigazgatási határozatok semmissége?
4. A bírósági felülvizsgálat szempontjából van-e jogi jelentősége az elsőfokú közigazgatási határozat semmisségének?

II.

II.1. A legfőbb ügyész a jogegységi indítványra tett nyilatkozata szerint a közigazgatási határozatok megsemmisítésére okot adó körülményeket a Ket. 121. § (1) bekezdése, valamint a semmisségi okot szabályozó más törvények állapítják meg. A joggyakorlat által kialakított nyilvánvaló semmisségi okok tételes felsorolása nem lehetséges, annak eseteit az adott ügyfajta vonatkozó szabályozásra tekintettel kell meghatározni.

Kifejtette, hogy a közigazgatási hatósági döntés kiadmányozásával kapcsolatos jogszabálysértés eljárási jogszabálysértésnek minősül, ha a hatáskör gyakorlás jogszerűsége az egyéb adatok alapján nem aggályos.

Álláspontja szerint a közigazgatási döntés bírósági felülvizsgálata iránti eljárás Kúria előtti felülvizsgálati szakaszában a közigazgatási határozatok semmissége hivatalból nem vizsgálható.

Végül rámutatott arra, hogy a Kúria felülvizsgálati eljárását megelőző bírói szakban a semmis elsőfokú hatósági döntést a közigazgatási döntést felülvizsgáló bíróságnak akkor is hivatalból meg kell semmisítenie, ha a másodfokú hatóság döntése hatáskörben meghozottak minősítendő.

II.2. A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kar Közigazgatási Jogi Tanszékének álláspontja szerint a közigazgatási hatósági eljárásban a kiadmányozás – a bírósági eljárásokkal szemben – nemcsak a meghozott és aláírt döntés további példányainak hitelesítését, hanem a hatáskör gyakorlását, a döntés tényleges meghozatalát is jelenti.

A kiadmányozási jog átruházása a látszólagos hatáskör átruházás egyik esete; ilyenkor a hatáskört nem az a személy gyakorolja, akire nézve azt a jogszabály megállapítja, hanem az általa a belső szabályzatban megbízott személy. A látszólagosság azt jelenti, hogy a kiadmányozási jog gyakorlása ténylegesen nem érinti a hatáskört.

Az a jogi fikció, miszerint az eljáró személyek tevékenysége betudható és betudandó a hatóságnak, jogszabály ellenkező rendelkezése hiányában nem kifogásolható, így nem is képezheti bizonyítás tárgyát. A döntés tehát annak a hatóságnak a döntése, amelynek a nevében lefolytatták az eljárást és kiadták a határozatot. Az aláírás formai hibája szervezeten belüli, ügyviteli szabálysértés, az nem vezethet a hatáskör hiányának megállapításához.

II.3. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar Polgári Jogi Tanszéke egyetemi tanárának véleménye szerint a polgári jogi és a közigazgatási jogi semmisség közötti alapvető különbség az, hogy míg a polgári jogban a szerződések semmissége a szerződést kötő felekkel, azaz a semmisséget előidéző jogalanyokkal szemben alkalmazott hátrányos jogkövetkezmény, addig a közigazgatási aktus semmissége azt az ügyfelet is hátrányosan érintheti, aki nem tudta befolyásolni a határozat jogszerűségét.

A közigazgatási hatásköri rendelkezések olyan garanciális jellegű szabályok, amelyek következetes érvényesítéséhez alapvető közérdek fűződik, ezért a hatáskör hiányának a következménye a határozat megsemmisítése. A közigazgatási eljárásba, a közigazgatási aktusokba vetett bizalom védelme ugyanakkor azt igényli, hogy elsősorban akkor legyen a jogellenesség következménye a semmisség, ha ez az említett garanciális szabályok érvényesülése érdekében feltétlenül szükséges.

III.

III.1. A JT az indítvány alapján először is rögzíti, hogy a jogegységi eljárást kizárólag a Ket. 121. § (1) bekezdés b) pontja első fordulatóban meghatározott semmisséggel kapcsolatos egyes kérdések tekintetében folytatta le.

III.2. A Ket. 121. § (1) bekezdés b) pontja első fordulója szerint a döntést meg kell semmisíteni, ha az ügy nem tartozik az eljáró hatóság hatáskörébe.

Ugyanezen szakasz (2) bekezdése kimondja, hogy törvény valamely meghatározott forma mellőzését, illetve valamely súlyos eljárási jogszabálysértést is semmisségi okká minősíthet.

A Ket. 1. § (1) bekezdése értelmében a hatóság az eljárása során köteles megtartani és másokkal is megtartatni a jogszabályok rendelkezéseit.

A kiemelt törvényi rendelkezésekre figyelemmel a közigazgatási határozatok semmisségét a Ket. 121. § (1) bekezdésében, valamint a semmisségi okot meghatározó külön törvényekben szabályozott körülmények alapozhatják meg. Törvény kifejezett és egyértelmű rendelkezésében meg nem jelölt ok semmisséget nem eredményezhet, a semmisségi okok köre jogértelmezéssel nem bővíthető.

Az Alkotmánybíróság a 23/2018. (XII. 28.) AB határozatával megállapította, hogy a Kúria ítélete sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését és ezért alaptörvény-ellenes.

III.3. Az államigazgatási eljárás általános szabályiról szóló 1957. évi IV. törvénynek az 1981. évi I. törvénnyel történt módosítása előtt semmilyen jogszabály sem rendelkezett a hatósági határozatok semmisségéről. Ennek ellenére számos tanulmány foglalkozott a kérdéssel, ezekben jellemzően a polgári jogban a szerződés érvénytelenségére vonatkozó szabályait vették alapul. Erre utalnak a korabeli szakirodalomban használt „nem létező aktus”, „semmisség”, „megtámadhatóság”, „megsemmisítendő aktusok” kifejezések is. Le kell azonban szögezni, hogy a polgári jogban a semmisség anyagi jogi kategória, amelynek elsősorban a szerződéses jogviszonyokban van jelentősége, ezzel szemben a közigazgatási eljárási jogban a semmisség eljárásjogi jogfogalom, amely a hatósági döntésekhez kapcsolódik. A semmisség tárgyának és jellegének alapvető eltérései miatt a Ket. 121. §-ában foglaltak értelmezéséhez a polgári jogban kimunkált értelmezés és joggyakorlat közvetlen iránymutatásul nem szolgálhat.

III.4. A Ket. 121. § (1) bekezdés b) pont első fordulata szerinti semmisséget a hatáskör hiánya alapozza meg.

III.4.1. A hatásköri szabály az állami szervek között érvényesülő munkamegosztás eredménye, amely a közigazgatási hatósági feladatokat, ügyeket tárgyak szerint osztja szét a különböző állami, esetenként más, nem állami szervek, személyek között.

A Ket. 19. § (1) bekezdése szerint a hatóság hatáskörét jogszabály állapítja meg.

A közigazgatási hatóságok hatáskörét mindig az ágazati (anyag) jogszabályok határozzák meg. Az anyagi jogi hatáskört telepítő jogszabály arról rendelkezik, hogy milyen típusú ügyben, milyen típusú és az ágazat mely szintjén elhelyezkedő szerv jár el, illetve jár el első, illetve másodfokon.

A hatáskör az ügyek intézésére, a közhatalom gyakorlására, a társadalom tagjai magatartásának tényleges befolyásolására való felhatalmazottságot, azaz eljárási, és döntéshozatali jogosultságot jelenti. Azon jogi eszközök összessége, amelyek biztosítják a jogszabályban kijelölt feladatok ellátását.

A Ket. 20. § (1) bekezdése értelmében a hatóság a hatáskörébe tartozó ügyben köteles eljárni.

A Ket. 19. § (4) bekezdése kimondja, hogy a hatóságtól a hatáskörébe tartozó ügy nem vonható el.

Mindebből következik, hogy a hatáskör nemcsak eljárási, és döntéshozatali jogosultságot, hanem kötelezettséget is jelent egyben a hatóság számára.

A hatáskör garanciális szabály, amely sérül, ha hiányzik a jogszabályi felhatalmazottság a hatósági tevékenység végzésére. Semmis tehát a döntés, ha az ügy nem hatósági ügy, vagy hatósági ügy ugyan, de a vonatkozó ágazati jogszabály nem az eljáró hatóságra, illetve nem arra a szintű igazgatási szervre telepítette a hatáskört.

III.4.2. A hatáskört az ágazati jogszabályok a közigazgatási szervre, vagy annak vezetőjére, kivételesen közigazgatási feladattal felruházott egyéb szervre, személyre, mint hatóságra telepítik. Ez a hatóság a hatáskör „címettje”, a Ket. kifejezésével élve a „hatósági ügy intézésére hatáskörrel rendelkező” hatóság [Ket. 12. § (1) bekezdés]. A hatáskör telepítése során a szerv, szervezet vagy személy törvényes felhatalmazást kap a hatáskör gyakorlására is, ezt fejezi ki a Ket. 12. § (3) bekezdés e) pontja is, rögzítve, hogy a törvény alkalmazásában hatóságnak minősül a „törvény vagy kormányrendelet által közigazgatási hatósági jogkör gyakorlására feljogosított egyéb szervezet, köztisztület vagy személy.” A hatáskör címettje és gyakorlója nem mindig esik egybe, hiszen amennyiben a hatáskör egy szervet illet, akkor azt ténylegesen annak vezetője gyakorolja, azaz ő a „hatáskör gyakorlója”. Ha viszont a hatásköri jogszabály a hatáskört a szerv vezetőjére (vagy egy személyre) telepíti, akkor a címett és a hatáskör gyakorlója is a vezető (személy) lesz. A Ket. a hatáskör gyakorlója kifejezést következetesen alkalmazza a már említett 12. §-ban, a hatáskör átruházás és hatáskör gyakorlása átruházás tilalma [19. §], a kizárás [43. §] és a határozat alakszerű kellékei körében is [72. § (1) bekezdés f) pontja]. A kizárás kapcsán a 43. § (4) és (5) bekezdései következetesen különbséget tesznek a hatóság (azaz a hatáskör címettje) és a hatáskör gyakorlója között, a (7) bekezdésben külön megkülönböztetve tőlük a kiadmányozási jog jogosultját is [vö.: „Ha a kizárási ok a hatáskör gyakorlójával vagy a hatósággal szemben merül fel, a kizárási okot a felügyeleti szerv vezetőjének kell bejelenteni.” Illetve: „Ha a kizárási ok a hatáskör gyakorlójával vagy a hatósággal szemben merül fel, az ügyben – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – a felügyeleti szerv vezetője által kijelölt másik azonos hatáskörű hatóság jár el.” „A hatósági ügyben eljáró testület tagjával és vezetőjével, továbbá az eljáró hatóság kiadmányozási jogkörrel rendelkező vezetőjével szemben megfelelően alkalmazni kell a kizárás szabályait azzal, hogy ha a hatóságnál nincs másik kiadmányozási jogkörrel rendelkező vagy azzal felruházható személy, a hatáskör gyakorlója jár el.”].

A hatóság hatáskörében mindig egy konkrét, arra feljogosított természetes személy jár el, az egyes eljárási cselekményeket mindig természetes személyek végzik. A hatáskörben eljáró (az ügy elintézésében részt vevő) személy (tisztviselő, alkalmazott) a hatóság nevében jár el, a hatóság nevében hoz döntést, akkor is, ha a hatáskör címettje egy szerv, egy vezető, testület vagy egyszemélyes hatóság (ez utóbbi esetben úgynevezett ad personam hatáskör-megállapításról van szó).

A hatáskör adott közigazgatási hatósághoz történő telepítése az adott szervnél meglévő szaktudás, képzettség, jártasság alapján történik, amelyet nem, illetve nemcsak a szerv, vagy annak vezetője, hanem az egész hivatali apparátus együttesen képvisel. A hatáskörök sokasága, az ügyek bonyolultsága miatt nem reális elvárás az, hogy minden ügyet a hatáskör címettje, illetve gyakorlója egymaga intézzen, valamennyi hatáskörébe tartozó közigazgatási hatósági eljárást, az elejétől a végéig kizárólag ő maga folytasson le. Ez különösen igaz arra az esetre, ha a hatáskör címettje testületi szerv. A hivatali működésben a munkamegosztás természetes, a feladatok belső szervezeti egységekre, ügyintézőkre való kiosztása a hatékony ügyintézés záloga. Ez a megoldás jogszabályba nem ütközik, hatásköri aggályt – az alábbiak szerint – nem vet fel.

III.5. A hatáskör gyakorlásának részét képező kiadmányozási jog átengedése nem azonos a hatáskör átruházása Ket. 19. § (3) bekezdésében szabályozott esetével.

III.5.1. Mivel a közigazgatási szerv hatáskörét jogszabály állapítja meg, ezért a közigazgatási szerv a hatáskörét vagy annak gyakorlását más szervre vagy más személyre csak jogszabály kifejezett felhatalmazása alapján ruházhatja át [Ket. 19. § (3) bekezdés]. A hatáskör jogszerű átengedése esetén a hatáskört átruházó szervnek megszűnik az eljárási jogosultsága és kötelezettsége, döntést az ügyben nem hozhat, az átruházott egyedi ügy tekintetében utasítást nem adhat, a döntésért továbbiakban felelősséget nem visel. Ilyenkor az ügyet annak kell intéznie, a döntésért az válik felelőssé, akire a hatáskört átruházták.

III.5.2. A közigazgatási hatósági eljárásokban a hatáskör címzettje és a hatáskör gyakorlója nem feltétlenül esik egybe, hiszen a címzett lehet a szerv maga vagy valamely vezetője, kivételesen alkalmazottja is (pl. anyakönyvvezető). A III.4.2. pontban írtak szerint elválhat egymástól a hatáskör címzettje és gyakorlója, de sok esetben, amikor a hatáskört a jogszabály nem a szervre, hanem annak vezetőjére telepíti, ez a két alany egy és ugyanaz. A hatáskör gyakorlására, vagyis a konkrét eljárási cselekmények elvégzésére, a döntések meghozatalára azonban sem a címzett (amennyiben ő maga a hatáskör gyakorlója is), sem a címzettől különálló hatáskör gyakorlója személyesen nem köteles, e jogkörök – a hivatali szerveken, szervezeten belüli feladatmegosztás alapján – átengedhetők. A döntési jogkör hivatali szervezeten belüli átengedését a Ket. a kiadmányozási jog biztosítása, kiadmányozási joggal rendelkezés kifejezésekkel jelöli. A kiadmányozási jog gyakorlása ilyenkor a hatáskört ténylegesen nem érinti, nem minősül tiltott hatáskör átruházásnak [Ket. 19. § (3) bekezdés 2. mondat]. Ezért ez esetben látszólagos hatáskör-átruházásról beszélünk.

III.5.3. A kiadmányozási jog gyakorlása tehát az egyedi döntés meghozatalát és természetesen aláírását jelenti, [lásd: 23/2018. (XII. 28.) AB határozat Indokolás III. 31.] amely jelentés eltér a kiadmányozás iratkezelési fogalmától [vö.: 335/2005. (XII. 29.) Korm. rendelet 52–54. §], mert ez utóbbi értelemben az az aláírt döntés további példányainak hitelesítését és a hatóságon kívülre szóló, ügyfelekkel, eljárásban részt vevő harmadik személyekkel, stb. való közlést, az irat részükre történő továbbítását, lényegében az irat kiadását jelenti (iratkezelési fogalom).

A közigazgatási eljárásjogi értelemben vett kiadmányozási jogot a hatáskör címzettje, illetve – ha tőle különbözik – gyakorlója átengedheti a hivatal meghatározott tisztviselőjére. A kiadmányozási jog átengedése a hatáskör gyakorlójának szabad belátásán múlik, neki kell erről határoznia a belső munkaszervezés kialakítása során. A kiadmányozási jog átengedése nem jogszabályban, hanem a hivatal belső szabályzatában történhet. Mivel nem a hatáskör gyakorlásának a teljes átruházásáról van szó, ezért a kiadmányozási jog átengedése nem érinti a közigazgatási szerv jogszabályban meghatározott hatáskörét, a hatáskörébe tartozó ügyben hozott döntésért való felelősség továbbra is a hatáskör címzettjénél, azaz a hatáskörrel rendelkező szervnél marad. Annyi történik, hogy a hatósági eljárást ténylegesen a kiadmányozási joggal rendelkező tisztviselő folytatja le, a döntést ő írja alá, mégpedig a hatáskör címzettje (gyakorlója) nevében. Mindezek a Ket.-nek a határozat formai követelményeit szabályozó 72. §-ából is következnek. A 72. § (1) bekezdés a), f) és g) pontjai szerint a határozatnak (sok minden más mellett) tartalmaznia kell az eljáró hatóság megnevezését (ez a hatáskör címzettje), a hatáskör gyakorlójának nevét, hivatali beosztását, valamint ha az nem azonos a hatáskör gyakorlójával a döntés kiadmányozójának a nevét, hivatali beosztását, és a döntés kiadmányozójának aláírását, valamint a hatóság bélyegzőnyomatát. A kiadmányozási jog jogszerű átengedése esetén ezért fel kell tüntetni, hogy a kiadmányozó, az aláíró a hatáskörrel feljogosított személy (a hatáskör gyakorlója) nevében járt el.

Kizáró jogszabályi rendelkezés hiányában nincs akadálya a kiadmányozási joggal felruházott személy – belső szabályzatban meghatározottak szerinti – helyettesítésének. Mivel azonban a kiadmányozási jog jogszerű biztosítása esetén nem kerül (és nem is kerülhet) sor a döntési jogkör fölötti rendelkezés teljes átengedésére, ez a rendelkezési jog értelemszerűen a hatáskör címzettje, illetve gyakorlója kezében marad, a kiadmányozás során történő helyettesítésre való felhatalmazásnak is a hatáskör címzettjétől, illetve gyakorlójától kell származnia. A kiadmányozásra jogosult intézkedési és aláírási jogköre származékos, felhatalmazáson alapuló és nem foglalja magában a döntési jogkör fölötti további rendelkezést, hiszen az a hatáskör címzettjénél, illetve gyakorlójánál marad, ezért a kiadmányozásra jogosult mást a kiadmányozásra már nem hatalmazhat fel (delegatus non potest delegare).

III.5.4. A Ket. 121. § (1) bekezdés b) pontja szerinti semmisségi okot a hatáskör hiánya jelenti. E rendelkezés ilyen jogkövetkezményt az aláírással kapcsolatos esetleges szabálytalansághoz nem fűz. Ennek azért is van jelentősége, mert a régi Pp. 336/A. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltakra figyelemmel a semmisségi ok vizsgálata hivatalbóli bizonyítást tesz lehetővé, vagyis a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság a hatáskör megtartottságát erre irányuló kereseti kérelem hiányában is ellenőrizheti.

A Ket. 72. § (1) bekezdés f) és g) pontjában írt szabályok azt a célt szolgálják, hogy a hatáskör gyakorlásának jogszerűsége megállapítható legyen magából a határozatból, az alapján az ügyfél számára is egyértelmű legyen, hogy vele szemben a közhatalmi döntést arra feljogosított szerv, személy hozta, a hatáskör gyakorlásában arra jogosult vett részt. A Ket. felsorolt követelményeinek megsértése eljárási szabályszegésnek minősül, azaz pusztán ezek hiányával, hiányosságával, az ezen előírásoknak való meg nem feeléssel kapcsolatos szabálytalanság a hatáskör hiányát és erre figyelemmel a döntés semmisségét nem eredményezi. Eljárási jogszabálysértés esetén a hivatalbóli bizonyítás kérdése fel sem merül, a bíróság ezt a kérdést kereseti kérelem hiányában nem vizsgálja.

III.5.5. Az előzőekből következik, hogy a hatáskör meglétét vagy hiányát nem a kiadmányozó aláírásának olvashatósága vagy a helyettesítés rendjének megtartottsága dönti el, hanem az, hogy az eljárás egészéből, az egyes eljárási cselekményekből, a döntés külső megjelenéséből, tartalmából megállapítható-e, hogy ténylegesen melyik hatóság járt el, továbbá, hogy e hatóságnak volt-e jogszabályon alapuló hatásköre az ügyben való eljárásra, döntéshozatalra.

III.6. A Ket. 121. § (1) bekezdése szerint a semmisség kérdését a Ket. VII. fejezetében szabályozott eljárásokban, így a 109. § szerinti bírósági felülvizsgálat során is kötelező vizsgálni.

A régi Pp. 213. § (1) bekezdése értelmében a bíróság a keresetkezhez kötve van.

A régi Pp. 336/A. § (1) bekezdés a) pontja a Kúria eljárására nem vonatkozik; a 340/A. § eltérő rendelkezése hiányában a közigazgatási perben hozott jogerős ítélet felülvizsgálata során a Pp. 275. § (1) bekezdés az irányadó.

A régi Pp. 275. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése kimondja, hogy a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül, kivéve, ha a pert hivatalból megszünteti, vagy ha a határozatot hozó bíróság nem volt szabályszerűen megalakítva, illetve a határozat meghozatalában olyan bíró vett részt, akivel szemben a törvény értelmében kizáró ok áll fenn.

A joggyakorlat számára ma is irányadó 2/2011. (V. 9.) KK vélemény indokolása szerint a kereseti kérelemhez kötöttség elve közigazgatási perben is érvényesül. A bíróság csak a keresetlevélben megjelölt jogszabálysértést vizsgálhatja, kivéve, ha semmisségi okot észlel. A kereseti kérelemhez kötöttség elvét áttöri a Ket. 121. § rendelkezése, amely alapján az (1) bekezdés a)–f) pontjában felsorolt semmisségi okok felmerülése esetén a bíróságnak hivatalból kell a jogkövetkezményekről dönteni. A Ket. 121. § ugyanis a Ket. VII. fejezetében, a bírósági felülvizsgálatot is tartalmazó jogorvoslatok és döntés-felülvizsgálati eljárások között nyert elhelyezést, és (1) bekezdése szerint rendelkezéseit az e fejezetben szabályozott eljárások során kell alkalmazni.

A Ket. 97. § (2) bekezdés b) pontjában a kérelemre induló jogorvoslati eljárások között felsorolt bírósági felülvizsgálat alatt érteni kell a Kúria felülvizsgálati eljárását is (EBH2011. 2438., EBH2015. K.24. szám).

A Ket. 22. § (1) bekezdés alapján a hatóság a hatáskörét az eljárás minden szakaszában hivatalból köteles vizsgálni. A közigazgatási határozatok törvényességének ellenőrzése a bíróságok hatásköre [121/2009. (XII. 17.) AB határozat Indokolás VII. 2.]. Az Alaptörvény 25. cikk értelmében a közigazgatási perekben eljáró bíróság a közigazgatási határozatok törvényességéről dönt, a Kúria pedig a legfőbb bírósági szerv.

Ahogy a 2/2011. (V. 9.) KK vélemény szerint a kereseti kérelemhez kötöttség elvét áttöri, úgy a felülvizsgálati kérelemhez kötöttség elvét is relativizálja a Ket. 121. § rendelkezése. Figyelemmel a régi Pp. 275. § (1) bekezdésében foglaltakra, amennyiben a Kúria hivatalból észleli a közigazgatási határozat semmisségét, a Ket. szerinti eljárási jogi jogkövetkezmény alkalmazása, a semmis közigazgatási döntés megsemmisítése attól függ, hogy a semmisség alátámasztására szolgáló bizonyítékok a rendelkezésére állnak-e.

A felülvizsgálati eljárásában a bizonyítás lehetőségének hiányában a Kúria a Ket. 121. § (1) bekezdése alapján a közigazgatási döntést abban az esetben semmisíti meg, ha a semmisség bizonyítást nem igényel. Ez a nyilvánvaló semmisség esete.

A nyilvánvaló semmisség nem törvényi jogfogalom, azt a joggyakorlat alakította ki. Nyilvánvalóan semmis a közigazgatási hatóság döntése, ha annak megállapításához külön bizonyításra nincs szükség. A nyilvánvaló semmisség eseteinek tételes felsorolása nem lehetséges.

Amennyiben a semmisség bizonyítást igényel, a Kúria a jogerős döntést hatályon kívül helyezi, és az alsóbb fokú bíróságot új eljárásra utasítja a bizonyítás lefolytatása érdekében.

III.7. A Ket. rendelkezései értelmében a hatáskör hiánya semmisséget eredményező orvosolhatatlan hiba, így az ilyen döntést mérlegelés nélkül meg kell semmisíteni.

A közigazgatási döntésekkel szemben a törvényesség vélelme érvényesül. Ez azt jelenti, hogy a semmis döntésnek is van joghatása, az ilyen döntésen alapuló jogok megilletik, kötelezettségek terhelik az érintettet, azok

kikényszeríthetők mindaddig, amíg a Ket. VII. fejezete szerinti eljárásban a döntést nem semmisítik meg. A semmis döntés tehát létező, ám érvénytelen aktus, amelyet külön meg kell semmisíteni.

A Ket. 121. § (1) bekezdésében foglalt kötelező rendelkezés értelmében semmisség észlelése esetén bármely jogorvoslati eljárásban egyetlen jogszerű döntés hozható csupán, mégpedig a semmis döntés megsemmisítése, minden más döntés jogszálysértő. A semmis döntés megváltoztatása a semmisséget nem küszöböli ki, erről a Ket. a 104. § (3) bekezdésében meghatározott teljes felülbírálat körében sem rendelkezik.

Mindezek okán, a fentiekben foglaltak szerint a közigazgatási bíróságnak az elsőfokú közigazgatási döntés semmissége esetén a másodfokú hatósági döntést hatályon kívül kell helyeznie, és erre figyelemmel a semmis elsőfokú határozatot meg kell semmisítenie.

IV.

A JT az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdése és a Bszi. 40. § (1) bekezdése alapján az egységes bírósági jogalkalmazás biztosítása érdekében a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

A JT a jogegységi határozatot a Bszi. 42. § (1) bekezdése szerint közzéteszi a Magyar Közlönyben, a központi honlapon és a Kúria honlapján.

Budapest, 2019. január 15.

Dr. Darák Péter s. k.,
a jogegységi tanács elnöke

Dr. Vitál-Eigner Beáta s. k.,
előadó bíró

Dr. Kocsis Ottilia s. k.,
előadó bíró

Dr. Hajnal Péter s. k.,
bíró

Dr. Patyi András s. k.,
bíró

Dr. Tóth Kincső s. k.,
bíró

Dr. Wellmann György s. k.,
bíró

A Kúria Önkormányzati Tanácsának Köf.5035/2018/3. számú határozata

Az ügy száma: Köf.5035/2018/3.

A tanács tagjai: Dr. Balogh Zsolt a tanács elnöke, Dr. Horváth Tamás előadó bíró, Dr. Dobó Viola bíró

Az indítványozó: Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (1143 Budapest, Hungária körút 179–187.)

Az érintett önkormányzat: Halásztelek Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete (2314 Halásztelek, II. Rákóczi Ferenc út 68.)

Az ügy tárgya: Építményadóról szóló önkormányzati rendeleti szabályok törvényességi felülvizsgálata

Rendelkező rész

A Kúria Önkormányzati Tanácsa

- megállapítja, hogy a Köf.5017/2018/3. számú határozatában törvényellenesnek nyilvánított Halásztelek Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének a helyi adókról szóló 20/2002. (XII. 11.) önkormányzati rendeletének 2013. január 12-ig hatályban volt 3. § f) pontja nem alkalmazható a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt folyó 42.K.28.157/2017. számú perben, valamint valamennyi, a jelen határozat időpontjában valamely bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben;
- megállapítja, hogy a Köf.5048/2015/3. számú határozatában törvényellenesnek nyilvánított Halásztelek Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének a helyi adókról szóló 25/2012. (XII. 14.) önkormányzati

rendeletének 2016. február 29-ig hatályban volt 4. §-a egyes rendelkezései nem alkalmazhatók a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt folyó 42.K.28.157/2017. számú perben, valamint valamennyi, a jelen határozat időpontjában valamely bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben;

- elrendeli határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét;
- elrendeli, hogy a határozat közzétételére – a Magyar Közlönyben való közzétételt követő 8 napon belül – az önkormányzati rendelet kihirdetésével azonos módon kerüljön sor.

A határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

Az indítvány alapjául szolgáló tényállás

- [1] Halásztelek Város Önkormányzatának Jegyzője mint önkormányzati adóhatóság (a továbbiakban: elsőfokú hatóság) határozatával utólagos adómegállapítás keretében a felperes terhére 2011–2015. adóévekre összesen 573 856.- Ft adóhiánynak minősülő építményadó fizetési kötelezettséget, továbbá 286 928.- Ft adóbírságot, és 97 275.- Ft késedelmi pótlékot állapított meg a Halásztelek, .../95. hrsz.-ú ingatlan után.
- [2] Az ezen alapügy felperese (a továbbiakban: felperes) fellebbezése során másodfokú hatóságként eljáró Pest Megyei Kormányhivatal alperes (a továbbiakban: alperes) a 2017. április 28. napján kelt PE/040/00656-3/2017. számú határozatával az elsőfokú határozat rendelkező részéből a 2011. adóévre megállapított, adóhiánynak minősülő 107 598.- Ft építményadó fizetési kötelezettséget (és az arra vonatkozóan megállapított 53 799.- Ft adóbírságot, valamint 41 697.- Ft késedelmi pótlékot) törölte, valamint az elsőfokú határozatot a 2016. adóévi építményadó fizetési kötelezettség megállapítását mellőző, továbbá a 2012. adóévi, 2013. adóévi, 2014. adóévi és 2015. adóévi, összesen 466 258.- Ft építményadó fizetési kötelezettséget, valamint az arra vonatkozóan összesen 233 129.- Ft adóbírságot megállapító részeiben helybenhagyta. Ezenkívül az összesen 55 578.- Ft, 2012–2015. adóévi késedelmi pótlékot megállapító részében az elsőfokú határozatot megsemmisítette, és az önkormányzati adóhatóságot új eljárás lefolytatására utasította.
- [3] A felperes kereseti kérelmében előadta, hogy álláspontja szerint Halásztelek Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének a helyi adókról szóló 20/2002. (XII. 11.) számú rendelete (a továbbiakban: Ör.1.) 3. § f) pontjában szereplő, a 2013. januártól hatályos 25/2012. (XII. 14.) számú rendelete (a továbbiakban: Ör.2.) 4. § (1) bekezdésében szereplő, valamint a 17/2014. (XII. 01.) számú rendelete (a továbbiakban: mód.Ör.2.) 4. § (1)–(2) bekezdéseiben szereplő, az adómentességet az életvitelszerű ottlakás közműszámlákkal és szomszédai nyilatkozatokkal az önkormányzati adóhatóság által elfogadottan igazolt követelményén túlmenően a bejelentkezés igazgatási aktusához kötött kitételek törvénysértőek, ugyanakkor az önkormányzati adóhatóság a tényállást nem tisztázta, az alperes pedig ezt jogszabálysértő módon hagyta helyben. Kifejtette továbbá, hogy az alperes kezdeményezésére a Kúria Önkormányzati Tanácsa az előbbieken jelzett rendeleti, igazgatási (bejelentkezési) többletfeltételt a 2016. január 26. napján kelt Köf.5.048/2015/3. számú határozatában (a továbbiakban: Köf.2015.) megsemmisítette, ezért ezzel összefüggésben indítványozta a megsemmisített rendelkezés jelen ügyben való alkalmazási tilalmának elrendelését.
- [4] Az alperes a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 136. § (2) bekezdése és a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 24. § (1) bekezdés f) pontja alapján kezdeményezte az Ör.2. 4. § (1)–(2) bekezdései azon szövegrészeinek megsemmisítését, amelyek az építményadó alóli mentesség, illetve az adókedvezmény igénybevételét nemcsak a magánszemély, a lakásbérlő vagy lízingelő személyek életvitelszerű ott-lakásától teszik függővé, hanem a jogosultságot egy igazgatási aktushoz, a lakcímbjelentés megtörténtéhez is kötik.
- [5] A Köf.2015. megállapította, hogy az Ör.2. 4. § (1) bekezdésében az „amelyben a magánszemély adóalany a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 5. §-ában meghatározott lakóhelyet létesített, és” szövegrésze; 4. § (2) bekezdés a) és b) pontjaiban az „az 1992. évi LXVI. törvény 5. §-ában meghatározott lakóhelyet létesítő, és amelyet”, valamint a „bejelentett” szövegrésze; 4. § (2) bekezdés c) pont ca), cb), cc) és cd) alpontjában a „fő lakáscímre bejelentett” szövegrész törvényellenes, ezért azokat megsemmisítette.

Az indítvány és az önkormányzat álláspontja

- [6] A Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az előtte folyó per felfüggesztése mellett végzéssel indítványozta az Ör.1., az Ör.2. és a mód.Ör.2. törvényességének vizsgálatát, kérte a jogszabály vonatkozó pontjának megsemmisítését, továbbá a perben való alkalmazása tilalmának kimondását. Fentiekre tekintettel a bíróság a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 155/C. § (1) bekezdése és a Bszi. 48. § (3) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint kezdeményezte a Kúria Önkormányzati Tanácsának az eljárását. A bíróság megállapítása szerint indítványa lényegében a Köf.2015. határozatában foglalt visszamenőleges hatályú alkalmazására irányul a korábban hatályos – perrel érintett időszakot érintő – rendeletek tekintetében.
- [7] A bíróság álláspontja szerint az építményadó alapjául szolgáló többször módosított Ör.1. 3. § f) pontjának a 2010. január 1. – 2012. december 31. között hatályos szövegéből és az Ör.2. 4. §-ának 2013. január 1. – 2014. december 31. között hatályos szövegéből az „állandó bejelentett”, valamint a mód.Ör.2. 4. § (1) bekezdésének 2015. január 1. napjától hatályos szövegéből az „amelyben a magánszemély adóalany a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 5. §-ban meghatározott lakóhelyet létesített, és” szövegrész; a 4. § (2) bekezdés a) és b) pontjaiban az „az 1992. évi LXVI. törvény 5. §-ában meghatározott lakóhelyet létesítő, és amelyet”, valamint a „bejelentett” szövegrész; a 4. § (2) bekezdés c) pont ca), cb), cc) és cd) alpontjában a „fő lakáscímre bejelentett” szövegrészek az 1990. évi C. törvény 6. § c) és d) pontjaiban foglalt rendelkezéseibe ütköznek.
- [8] Az indítványozó bíróság érvelése szerint, tekintettel arra, hogy korábban a rendelet felülvizsgálatát a Pest Megyei Kormányhivatal kormány megbízottja kezdeményezte, ezért a Kúria Önkormányzati Tanácsa a Köf.2015. számú határozatának meghozatala során absztrakt normakontroll hatáskörben járt el, így e határozat alapján a Bszi. 56. § (4) bekezdésének az a) szabálya irányadó, mely szerint a megsemmisítés nem érinti a hatályvesztést megelőző jogviszonyokat, valamint a belőlük származó jogokat és kötelezettségeket. Ugyanakkor ezen szabály alól kivételt jelent a Bszi. 56. § (5) bekezdésében foglalt bírói kezdeményezés, konkrét normakontroll eljárásban.
- [9] A Kúria a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 140. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó 42. § (1) bekezdése alapján az érintett önkormányzatot felhívta az indítványra vonatkozó nyilatkozata megtételére.
- [10] Az érintett önkormányzat védíratot nem terjesztett elő.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa döntésének indokolása

- [11] Az indítvány megalapozott, az alábbiak szerint.
- [12] A Kúria Önkormányzati Tanácsa az indítványt tartalma szerint, a Kp. 141. § (2) bekezdése alapján bírálta el. A Kp. 140. § (1) bekezdése szerint az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálatára irányuló eljárást indítvánnyal kell megindítani, amelyre a keresetlevél szabályait kell alkalmazni. A Kp. 157. § (1) bekezdése értelmében a törvényt a 2018. január 1. napján vagy azt követően előterjesztett keresetlevél alapján indult eljárásokban kell alkalmazni. A Kp. 144. §-a szerint érdemben, ha a bíróságnak az előtte folyamatban lévő eljárásban önkormányzati rendelet olyan rendelkezését kell alkalmaznia, amelynek más jogszabályba ütközését észleli, a bírósági eljárás felfüggesztése mellett a Kúriánál indítványozza az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálatára irányuló eljárást. A bíróság indítványának előterjesztését elsősorban az alapozhatja meg, hogy az adott rendeletet az előtte folyamatban lévő eljárásban alkalmaznia kellene. A már hatályon kívül helyezett vagy módosított, illetve a Kúria által megsemmisített, de az adott adóévre irányadó kötelezettségek vagy kedvezmények (mentességek) megállapítása szempontjából irányadónak tekintett, alkalmazandó rendeleti szabályok normakontroll eljárás tárgyát képezhetik.

I.

- [13] Az indítvánnyal érintett önkormányzati rendeleti rendelkezések a következők.
Az Ör.1. 2013. január 12-ig hatályban volt 3. § f) pontja az alábbiak szerint rendelkezik:
„Mentes az adó alól:
[...]
f) az adókötelezettség keletkezésekor az ingatlan nyilvántartásban lakás, vagy lakóházként bejegyzett, vagy ekként széljegyzett építmény.”

Az indítvány a „2010. január 1. – 2012. december 31. között” időszakot jelöli meg az Ör.1. hatályosságaként, és a 3. § f) pont szövegéből az „állandó bejelentett” szövegrészt tartalmazza. A Kúria az előbbiek szerinti valós szövegállapotot vette alapul.

- [14] A Kúria az Ör.2. számát a jelen határozat szerinti 25/2012. (XII. 14.) számmal állapította meg, észelve, hogy a bíróság indítványa szerint az ügyirat részét képező, az érintett önkormányzat által kiadott szövegváltozatokon eltérő dátummegjelölés (XI. 14.) szerepel. Mindezzel szemben a Nemzeti Jogszabálytár keresőjében a kérdéses jogszabály kétséget kizáróan az előbbi (XII. 14.) dátum szerint azonosítható volt.
- [15] Az Ör.2. 2016. február 29-ig hatályos 4. §-a az alábbiak szerint rendelkezik:
 „(1) Mentés az építményadó alól: az a magánszemély tulajdonában lévő lakás, amelyben a magánszemély adóalany a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 5. §-ában meghatározott lakóhelyet létesített, és amelyet életvitelszerűen otthonául használ.
 (2) Kedvezményben részesül:
 a) az a magánszemély adóalany, akinek lakás vagy lakóházként bejegyzett építményébe érvényes lakásbérleti szerződés alapján – az 1992. évi LXVI. törvény 5. §-ában meghatározott lakóhelyet létesítő, és amelyet életvitelszerűen otthonául használó – bejelentett személyek laknak;
 b) lakás céljára szolgáló épület, épületrész esetén az a nem magánszemély adóalany, aki magánszeméllyel olyan pénzügyi lízingszerződést köt az adókötelezettség alá eső ingatlanra, amely alapján a szerződésben meghatározott futamidő végén magánszemély válik az adókötelezettség alá eső ingatlan tulajdonosává és az év első napján az adókötelezettség alá eső ingatlanában az 1992. évi LXVI. törvény 5. §-ában meghatározott lakóhelyet létesítő, és amelyet életvitelszerűen otthonául használó – bejelentett személyek laknak;
 c) Az adókedvezmény mértéke:
 ca) 1 fő lakáscímre bejelentett személy esetén: 25%;
 cb) 2 fő lakáscímre bejelentett személy esetén: 50%;
 cc) 3 fő lakáscímre bejelentett személy esetén: 75%;
 cd) 4 fő lakáscímre bejelentett személy esetén: 100%.”
- Az indítvány a kiemelt szövegrészeket érinti azzal, hogy a 2013. január 1. – 2014. december 31. között hatályos állapot szerint ugyancsak az „állandó bejelentett” szövegrészre utal. A Kúria az előbbiek szerinti valós szövegállapotot vette alapul.
- [16] A mód.Ör.2. rendelkezései az Ör.2. 2015. január 1-jétől, a Köf.2015. rendelkezése folytán 2016. február 29-ig hatályos rendelkezései. A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 12. § (1) és (2) bekezdése szerint a módosító rendelkezés a hatálybalépéssel végrehajtottá válik, és hatályát veszti. Az Ör.2. vonatkozó további módosulásának tehát a korábbi módosításra nincs hatása, ez utóbbi hatálya „nem éled fel”. Az indítvány mód.Ör.2.-t érintő része tehát a fentiek szerint valójában az Ör.2.-t érinti, és a Kúria eszerint is bírálta el azt.
- [17] Megjegyzendő továbbá, hogy a bírói indítvány a mód.Ör.2. rendelkezéseként, ami valójában annak 2. §-a, az Ör.2.-ben foglalt módosuló szakaszokra hivatkozik. A Kúria e formai okból kifolyólag is következetesen az Ör.2. szabályozásváltozását követte.

II.

- [18] Az alkalmazandó jogeseti anyag az alábbiak szerint állapítható meg.
- [19] Mivel a mód.Ör.2. beépült az Ör.2.-be, ezért a mód.Ör.2. törvényessége külön vizsgálatától a Kúria eltekintett.
- [20] Az Ör.1. indítványban szereplő rendelkezésének törvénytörő voltát a Kúria Köf.5.017/2018/3. számú határozata (a továbbiakban: Köf.2018.) megállapította.
- [21] Az Ör.2. indítványban szereplő (a mód.Ör.2.-vel módosított) rendelkezéseinek törvénytörő voltát a Köf.2015. megállapította.

III.

- [22] Az ügy érdemét illetően a Kúria a Köf.2015. és a Köf.2018. határozatai indokolásával összhangban állapítja meg a következőket.
- [23] Az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdése „a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között” hatalmazza fel a helyi önkormányzatokat rendeletalkotásra. Az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdése szerint „[f]eladatkörében eljárva a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján önkormányzati rendeletet alkot”. Helyi adók bevezetésére a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban: Htv.) 1. §-a hatalmazza fel az önkormányzatokat, melyek a Htv. rendelkezéseinek keretei között élhetnek az adómegállapítás jogával.
- [24] A Kúria több határozata indokolásában értelmezve a Htv. 6. § d) és c) pontját, több döntésben megállapította, hogy az építményadó esetében az érintett önkormányzat nincs tekintettel az adófizetési kötelezettségben érvényesülő jogegyenlőségre [a Htv. az ügy idején hatályos 6. § c) pontjára] és a Htv. mentességekre vonatkozó, a lakhatás biztonságát különösen preferáló rendelkezéseire [Htv. 6. § d) pont] akkor, ha a vagyontömeg értékében megtestesülő teherbíró képességen túli, a tényleges lakhatáshoz nem kapcsolódó szempontokat is értékelt. Másképpen megfogalmazva: az adókötelezettség alóli mentesülés nem lehet az adóalany igazgatási jellegű nyilvántartásának függvénye.
- [25] A lényegében „bejelentett állandó lakosként” való meghatározás alapján a tulajdonosnak igazgatási úton bejelentett állandó lakóhelyet kellene létesítenie az adott ingatlanban ahhoz, hogy az építményadó alól mentesülhessen. E szabályozás az Alkotmánybíróság 55/2008. (IV. 24.) AB határozatának 3.3.4. pontjára és a Kúria Köf.5.076/2012/4. számú határozatára is figyelemmel, a vagyontömeg értékén és az adóalany teherviselő képességén túl olyan többletfeltételt határozott meg, amely a Htv. 6. § d) pontjába ütközően törvénysértő. Az önkormányzat vagyoni típusú adó esetében a kötelezettséget nem teheti az adóalany igazgatási szempontú lakhatásától függővé, mert ez az adóalanyok jövedelmi, vagyoni viszonyaival, vagyoni helyzetével össze nem függő, tárgyilagossá mérlegelés mellett észszerű indok nélküli különbségtétel. Ezen túlmenően a rendelkezés az ügy idején hatályos, az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (Art.) 178. § 7. pontjával is ellentétes, amennyiben e jogszabályhely az állandó lakóhely fogalmát igazgatási bejelentéshez nem kötötte.
- [26] A Htv. általános rendelkezései között elhelyezett 6. § d) pontja az önkormányzati jogalkotó által nyújtható mentességek körét – a tételesen megjelölt mentességeken túl – nyitva hagyja. A Htv. rendelkezései ebben a tekintetben „minimumszabályként” értékelhetők, azaz az önkormányzati jogalkotó a törvényi mentességi szabályokon túl, további mentességeket adhat az adózóknak. A Htv. azonban determinálja a települési önkormányzatok által kialakítható szabályozás irányát, a törvényi rendelkezéseken túli mentességi szabályok értelmében az önkormányzat adómegállapítási joga arra terjed ki, hogy: „(...) az e törvény második részében meghatározott mentességeket, kedvezményeket további, így különösen a lakások esetében a lakásban lakóhellyel rendelkező eltartottak számától, a lakáson fennálló, hitelintézet által lakásvásárlásra, lakásépítésre nyújtott hitel biztosítésként szolgáló jelzálogjog fennállásától, a lakásban lakóhellyel rendelkezők jövedelmétől függő mentességekkel, kedvezményekkel bővítsé (...)”. A Htv. 6. § d) pontjának „így különösen” fordulata arra utal, hogy az építményadó alóli mentesülés elsődlegesen a lakásingatlant érintheti, és a mentesülés lehetősége pedig elsődlegesen szociálpolitikai megfontolásokon kell, hogy nyugodjon.
- [27] A Kúria az indítványozó bírósággal egyetértve értékeli, hogy korábban a Köf.2015. felülvizsgálati eljárását a Pest Megyei Kormányhivatal kormány megbízottja kezdeményezte, ezért a Kúria Önkormányzati Tanácsa a Köf.2015. számú határozatának meghozatala során absztrakt normakontroll hatáskörben járt el. Így e határozat alapján a megsemmisítés nem érinti a hatályvesztést megelőző jogviszonyokat, valamint a belőlük származó jogokat és kötelezettségeket. A bírói kezdeményezés a már hatályon kívül helyezett rendelkezések tekintetében konkrét normakontroll eljárást eredményezett a Köf.2018. esetében. A megelőző határozatokkal egyező érvek alapján a konkrét ügyben való alkalmazási tilalom a Kp. 147. § (1) bekezdés első fordulata alapján való kimondása mellett, ugyanezen jogszabályhely második fordulat alapján általános alkalmazási tilalom, valamely bíróság előtt folyamatban lévő valamennyi egyedi ügyre vonatkozóan is indokoltá vált. A Kúria az ismétlődő esetek azonos jogi megítélésére tekintettel nem látja okát e rendelkezés mellőzésének, mivel a Kp. 147. § (2) bekezdés szerinti, törvényben meghatározott megengedett okai nem állnak fenn.
- [28] A Kúria mindezek alapján az Ör.1. és az Ör.2. tekintetében érdemben az indítványnak helyt adott azzal, hogy a már törvényellenesnek kimondott, hatályukat veszített rendelkezések korábbi esetekre való alkalmazása mellett általános tilalmat is megállapított a tárgyban folyamatban lévő egyedi ügyekben.

Záró rész

- [29] A Kúria az indítványt a Kp. 141. § (2) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.
- [30] A Kúria a törvényellenesség jogkövetkezményeit a Kp. 146. § (1) bekezdés b) pontja alapján állapította meg.
- [31] A Magyar Közlönyben történő közzététel a Kp. 146. § (2) bekezdésén, a helyben történő közzététel a Kp. 142. § (3) bekezdésén alapul.
- [32] Adott jogellenesnek minősített, illetve megsemmisített rendelkezések vonatkozásában a folyamatban lévő ügyben való alkalmazás és az általános alkalmazás tilalmát a Kp. 147. § (1) bekezdése mondja ki.
- [33] Jelen eljárásban a Kp. 141. § (4) bekezdése alapján az önkormányzati rendelet törvényességének vizsgálatára irányuló eljárásban a feleket teljes költségmentesség illeti meg, és saját költségeiket maguk viselik.
- [34] A határozat elleni jogorvoslatot a Kp. 116. § d) pontja és 146. § (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2019. január 8.

Dr. Balogh Zsolt s. k., a tanács elnöke, Dr. Horváth Tamás s. k., előadó bíró, Dr. Dobó Viola s. k., bíró

IX. Határozatok Tára

A Kormány 1017/2019. (I. 30.) Korm. határozata a Pécsi Sport Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság sportcélú működéséhez szükséges forrás biztosítása érdekében a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő előirányzat-átcsoportosításról

A Kormány

1. egyetért a Pécsi Sport Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság (a továbbiakban: PSN Zrt.) sportcélú működéséhez nyújtandó költségvetési támogatás biztosításával;
2. az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 21. § (1) bekezdésében és 33. § (2) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva az 1. pont szerinti támogatási cél megvalósításához 890 000 000 forint egyszeri átcsoportosítását rendeli el elszámolási, a fel nem használt rész tekintetében visszatérítési kötelezettséggel a Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről szóló 2018. évi L. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 1. melléklet XV. Pénzügyminisztérium fejezet, 26. Központi kezelésű előirányzatok cím, 2. Központi tartalékok alcím, 1. Rendkívüli kormányzati intézkedések jogcímcsoport terhére, a Kvtv. 1. melléklet XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 23. Sporttevékenység támogatása alcím, 29. Sportági fejlesztési koncepciók megvalósításával összefüggő feladatok támogatása jogcímcsoport javára, az 1. melléklet szerint;

Az átcsoportosítás tekintetében

Felelős: pénzügyminiszter

Határidő: azonnal

Az elszámolási és a visszatérítési kötelezettség tekintetében

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2020. június 30.

3. egyetért azzal, hogy a 2. pont alapján biztosított forrás terhére a PSN Zrt. részére az emberi erőforrások minisztere – külön pályázat és kérelem benyújtása nélkül, az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 101/A. § hatálya alá tartozó támogatási előlegként – 2020. június 30-ig történő elszámolási kötelezettséggel támogatást nyújtson, a támogatás felhasználásának és elszámolásának részletes feltételeit meghatározó támogatói okirat alapján.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: a 2. pont teljesülését követően azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1017/2019. (I. 30.) Korm. határozathoz

XV. Pénzügyminisztérium
XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma

ADATLAP A KÖLTSÉGVETÉSI ELŐIRÁNYZATOK MÓDOSÍTÁSÁRA
Költségvetési év: 2019.

Forintban

Államháztartási egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog-cím csop. szám	Jog-cím szám	Kiemelt előír. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog-cím csop. név	Jog-cím név	K I A D Á S O K											A módosítás jogcime	Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma									
												Kiemelt előirányzat neve																							
	XV.	26					Pénzügyminisztérium																												
			2				Központi kezelésű előirányzatok																												
297102				1			Központi tartalékok																												
						K5	Rendkívüli kormányzati intézkedések																												
	XX.						Emberi Erőforrások Minisztériuma																												
		20					Fejezeti kezelésű előirányzatok																												
			23				Sporttevékenység támogatása																												
340640				29			Sportági fejlesztési koncepciók megvalósításával összefüggő feladatok támogatása																												
						K1	Személyi juttatások																												
						K2	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó																												
						K3	Dologi kiadások																												

Az előirányzat-módosítás érvényessége: a) a költségvetési évben egyszeri jellegű

Forintban

Államháztartási egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog-cím csop. szám	Jog-cím szám	Kiemelt előír. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog-cím csop. név	Jog-cím név	B E V É T E L											A módosítás jogcime	Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma									
												Kiemelt előirányzat neve																							

Az előirányzat-módosítás érvényessége: a) a költségvetési évben egyszeri jellegű

Forintban

Államháztartási egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog-cím csop. szám	Jog-cím szám	Kiemelt előír. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog-cím csop. név	Jog-cím név	T Á M O G A T Á S											A módosítás jogcime	Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma											
												Kiemelt előirányzat neve																									
	XX.						Emberi Erőforrások Minisztériuma																														
		20					Fejezeti kezelésű előirányzatok																														
			23				Sporttevékenység támogatása																														
340640				29			Sportági fejlesztési koncepciók megvalósításával összefüggő feladatok támogatása																														

Az előirányzat-módosítás érvényessége: a) a költségvetési évben egyszeri jellegű

Foglalkoztatottak létszáma (fő) - időszakra

Az adatlap 1 eredeti példányban töltendő ki							A támogatás folyósítása/zárólása (módosítása +/-)					Összesen					I. n.év	II. n.év	III. n.év	IV. n.év	
Magyar Államkincstár 1 példány							időarányos teljesítményarányos egyéb: azonnal					890 000 000					890 000 000				

* Az összetartozó előirányzat-változásokat (+/-) egymást követően kell szerepeltetni.

A Magyar Közlönyt az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth tér 4.

A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyar kozlony.hu> honlapon érhető el.

A Magyar Közlöny oldalhű másolatát papíron kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó.

Felelős kiadó: Köves Béla ügyvezető.